

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 30. julija 1899.

Štev. 21.

Vabilo

XIV. redni veliki skupščini

družbe sv. Cirila in Metoda

na Vrhniki,

v četrtek, dné 3. avgusta 1899. l.

Vspored:

- I. Sv. maša ob 9. uri pri sv. Trojici.
- II. Zborovanje ob 1/2 11. uri v „Katoliškem domu“.
1. Prvomestnikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Nadzorništva poročilo.
5. Volitev jedne tretjine družbinega vodstva.

Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. Tomo Zupan, 2. Iv. Hribar, 3. Anton Koblar, 4. Luka Svetec.

6. Volitev nadzorništva.
7. Volitev razsodništva.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

v Ljubljani, dné 24. julija 1899.

Prvomestnik:

Tomo Zupan.

Podpredsednik:

Luka Svetec.

Pristavek.

1. Predvečer, dné 2. avgusta t. l., naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. Ljubljancje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne gospoda Ferlinca (pri „Zvezdi“).
2. Dné 3. avgusta odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7. uri 5 minut zjutraj.
3. Po zborovanju skupni obed na čitalničnem vrtu ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 1. avgusta z naslovom: „Čitalnica na Vrhniki. — Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr.“
4. Odhod z Vrhnike ob 5. uri 10 minut popoldne.

Spoznajmo svoje slabosti!

Spoznanje svojih grehov je prvi korak k popolšanju in spoznanje bolezní prvi korak k zdravju! Vsaki národ ima svoje bolezní in tako tudi mi Slovenci, posebno na Koroškem, nismo brez njih. Le očitno spoznajmo svoje grehe in bolezní, kajti mol-

čati o tej zadevi bi bilo zopet — delo brez uma. Največji naši grehi so: naša nestanovitnost, neodločnost, nepremišljenost in enostranska lahkovernost. Hudi grehi, kajne? A imamo jih vendar! In skrajni čas je, da jih takoj po spoznanju z vsem gnjusom vržemo od sebe. Uzrok njim je pa v največji meri naša poblehnost in trdoglavnost ob enem.

Slovenec, po svoji naravi dobrosrčen, veren in pošten, si misli, da so tudi drugi ljudje vsi taki, kot je on. Slovenec po svojem poklicu v veliki večini kmetovalec ali obrtnik živi skromno in dokler mogoče, zadovoljno od dela svojih rok in žalibog tudi trdoglavno, da se samo s tem in le s tem more vzdržati in preživiti. Ko bi bili časi taki, kakršne smo imeli pred 50. leti, bi imela ta trditev popolno veljavo; a časi so drugi postali, današnje razmere so podobne tedanjim, kakor je podoben dan noči. To seveda čuti tudi slovenski kmet in obrtnik in zdihuje: „Slabi časi so, slabi!“ To pa je pri mnogih tudi vse, kar verujejo in — vejo. Spoznati čas se branijo, in ker nočejo poznati časa, tudi ne morejo spoznati in vedeti odkod je prišel ta slabi čas za kmeta in rokodelca. „Branijo“ pravim, ker nočejo spoznati, da dandanašnji mora kmet brati dobre knjige in časnike.

Kmet in rokodelca delata z dvema rokama v potu svojega obraza; a pomislita malo, koliko ust morata s tem preživiti. Štiri usta namreč jedó, kar dve roki pridelata in to so: usta državna, deželna, občinska in kar ostane, pride še le na usta kmeta in rokodelca samega. — A kmet je miren, plača in molči. Prigovarjati mu, naj si naroči dobre slovenske časnike, da bo zvedel, kaj delajo njegovi poslanci z njegovim denarjem in kakšne postave sklepajo, je čudno huda reč, ker mnogo kmetov in rokodelcev trdi, da po branju časnikov in knjig se ne bodo zboljšale njihove razmere, nekateri tudi trdijo, da slovenski brati ne znajo itd.

Zadnje je verjetno, ker nimamo pravih, pametno uravnanih šol, brez katerih ostanemo zmirom in vedno in povsod hlapci, in rečem: hlapci na svoji zemlji! Sedanje šole služijo edino ponemčevanju Slovencev na Koroškem. Trideset let že imamo te šole — nove šole — zveličalne šole — nemške šole — osemletne šole — koliko več pa zna naša mladež? Koliko so se pa zboljšale razmere za kmetijski in obrtniški stan? Kje vidite kaj uspeha? Kmetje! Ali spite? Gotovo

ne, a nekaj družega mnogim manjka, to je: odločnosti in stanovitnosti!

Národ brez šol ne more napredovati; a brez njih vendar ostane na naravni stopinji omike, ako ima krščansko vero — ker ta se oznanjuje ljudstvu v jeziku, katerega ljudstvo govori in razume. Dokler so oznanjevali nemški škofje in duhovniki našim pradedom krščansko vero v tujem, nerazumljivem jeziku, bili so Slovenci le na zunaj kristjani, srce njih je bilo pogansko. Telesno bili so kristjani, a dušno pogani. Ravno tako je tudi z našimi šolami na slovenskem Koroškem. Otrok slovenskih starišev poučuje se koj v začetku pouka v nerazumljivem mu nemškem jeziku. Celih osem let se vadi slovenski otrok v orožju, s katerim naj bi potem pod pretvezo „neobhodne potrebe“ udrihal po svojih rojakih in mogoče tudi po svojih — stariših. Pouk v zaničevanju svojega národa je menda cilj naših šol na slovenskem Koroškem; drugega napredka pri naši mladini ne vidimo, ker izjeme so tako redke, kakor so redki pravično, katoliško-národno misleči učitelji pri nas. In zakaj to? Učitelji se na pripravnici vzgojujejo v nemškem duhu in ti vzgajajo zopet našo mladino v tem smislu. To je sistem, kateri se mora tudi našim kmetom priporočati pod pretvezo „nemščina Vam je potrebna“, „slovenski vaši otroci itak že znajo“, „pis-menega jezika koroški Slovenci nimajo“ itd.

In mnogo je kmetov, ki lahkoverno verjamejo, pritrldijo in vse storijo kar si naši nasprotniki želijo v zatiranje našega národa in v dokaz, da Slovenci sami nočejo pouka v maternem jeziku. Dostikrat izvira tako delo brez uma tudi iz nevednosti, zato pa Vam kličem: „Kmetje, berite, ali pustite si prebirati slovenske časnike!“ Marsikateri bo tukaj mislil: „pustite si prebirati“, že prav; a — od koga? Moji otroci znajo manj kot jaz in gosp. učitelj tudi napravi krščansko znamenje če sliši besedo „slovensko“ le izgovoriti. (Konec sledi.)

„Bismarckring“.

Za Gradcem — Celovec! V Gradcu so modri mestni očetje sklenili, da naj se mestni trg imenuje po slovečem nemškem bogu Bismarcku, in takoj so za njimi pricincali naši Celovčani in storili dné 18. t. m. enak sklep. V mestnem zboru

PODLISTEK.

Klobase.

(Spisal Bogdan.)
(Dalje.)

„Moj Bog, zdaj mi naj pa še prošnjo odbijejo, potem je pa vsako upanje uničeno,“ je zdihoval in tu in tam skrivaj uprl pogled v lepe oči svoje ljubljenske. Milica ga je umela in zabolelo jo je sree. Iz otožnega premišljevanja jo je vzdramila tajnica, rekoč, da se bo zapel mešan zbor in da naj Milica poje „naprej“.

„Katero bomo pa »urezali«? Kakšno národno zapojmo, da bodo lahko vsi pomagali,“ pripomni tajnik.

„Vilharjevo »Po jezeru« znajo tudi vsi,“ odvrne Stanko.

„Dobro, dobro!“ vzklikne več glasov. Zapeli so prvo, zapeli drugo kiticó. Mogočno in navdušeno so se razlegale besede:

Čujte gore
in bregovi,
da sinovi
Slave smo!“

Rudečica navdušenosti je zalila Stankovo lice. Vstal je in govoril ognjevitó:

„Ravnajmo se po besedah, katere smo ravnokar zapeli. Naši bratje, kar jih biva na severu in jugu, pa tudi tujci, ki nam odrekajo pravice, katere je dala sama narava vsakemu in tudi najmanjšemu národu, ki trdijo, da na Koroškem ni Slovencev, —

vsi naj vedó, da se zavedamo, kakšna kri teče po naših žilah. Živel slovenski Korotan!“ — Od vseh miz je zaoril krepak „Živijo“. vsi so bili navdušeni in tudi Kolenc je razvnet pritrjeval besedam učiteljevim in mu krepko stisnil desnico.

Ko so se peljali Kolenčevi domov, je bil Kolenc izredno dobre volje in je hvalil vse točke prirejene veselice in najbolj zadnjo — prosto zabavo.

V.

Poln veselih, blaženih čutil se je vrnil Stanko tisti večer v svoje stanovanje. Doma je sedel v naslonjač in se zatopil v sladko premišljevanje. Gledal je v duhu ravnokar pretekle dogodke. Kakor iz jutranjih meglic, iz katerih vstane krasen dan, se je dvigala podoba njegove ljubljene Milice, njegove — neveste. Neveste? Dà, ko dobi službo na Okrogih, stopi pred Kolenca in mu pové, da ljubi Milico iz dna srca, da hoče zanjo živeti, zanjo delati, skrbeti, da bode srečna kakor v domači hiši pri materi in očetu, ali še bolj. In Kolenc ne bo odrekal, ne more, ne sme odreči. Prosila ga bo tudi Milica in mu povedala, da bo srečna z njim, le z njim. — Toda — toda, — če mu prošnjo — odbijejo?! Ali si bode potem upal prositi za roko hčere bogatega posestnika, on, ki ji v sedanji službi ne more zagotoviti ugodnega življenja, on učitelj-revež! Pa kaj bi mislil na to! In vendar, — kako lahko ga zadene ta nezgoda! Ne, — v slučaju, da se mu to pripeti, izstopi iz učiteljske službe in vstopi k železnicí ali k pošti. Milica pa mora biti njegova! — In s kakšnim veseljem bo deloval potem za teptani svoj národ! Vsako delo ga bo še bolj veselilo, vse trpljenje ljudstva mu

bo dajalo še več odločnosti in poguma. To dobro ljudstvo! Kako navdušeno je pritrjevalo njegovim besedam, kako krepko je pelo lepe svoje pesni! Toda — nasprotniki tudi ne bodo spali, tudi oni bodo govorili ljudstvu sladke besede, in morda bo ves njegov trud zastonj, morda bo moral spoznati, da se zibljejo valovi množice zdaj sém, zdaj tja! In če bo moral spoznati to žalostno resnico, ali bo tudi sam še nadalje vstrajal? — „E, proč temne misli, danes mi ne vzamete poguma!“ Legel je v postelj in zmolil še Očenaš za Milico in za — svojo srečo.

Kdor je moral kdaj čakati na kaj posebno važnega, kar naj odloči njegovo srečo ali naj vsaj močno premeni njegov življenski položaj, ta se ne bo čudil, da so potekali Potokarju dnevi grozno počasi. Od jutra do večera je segel neštetokrat v žep in pogledal na uro, pride li kmalu vlak. Če je bil v šoli, je stopil vsakih pet minut k oknu, če je bil prost, je hodil od stanovanja do postaje, od ondot do tajnika, ki je odpiral pisma, naslovljena na županstvo, in zopet nazaj.

„Včeraj je bila nedelja, — včeraj niso sklepali. Jutri pa gotovo pride odlok.“ Tako se je tolažil in iskal vseh le mogočih vzrokov, da si razloži, zakaj ni pošta prinesla odločbe. Pa — zopet je zašlo solnce in zopet je šel nemiren počivat.

Bil je deževen dan. Stanko je stal v svoji sobi pri oknu in gledal slabovoljen zdaj na temno nebo, ki je sipalo dež, zdaj na blatno cesto, kjer je lila voda, odnašala zemljo in pesek ter ga nosila v obcestni jarek, ali delala blato, da so ženske privzdigovale krila, moški pa v visokih škornjih stopali po mlakah, da je brizgala kalna voda na vse

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

je napravilo 10 odbornikov svojo posebno zvezo. Nje prvo dejanje je bilo, da so stavili nujni predlog, naj se velikovško obmestje odslej imenuje „Bismarckring“. Utemeljeval je ta predlog dr. Krainz, mož slovenske krvi, katerega oče je bil na slovensko prestavil državni zakonik!! Ugovarjala sta drzemu in protiaavstrijskemu predlogu samo odbornika Haderer in Jergič. Trinajst glasov (od 27) je bilo za predlog, samo 4 proti (Haderer, Jergič, Kleinmayr, Scherzinger).

Kaj pomeni tak sklep, ni treba obširno razlagati. Sramota je za vsakega Avstrijanca, sramota za Celovec! Sovražnika naše države, sovražnika katoliške cerkve tako proslavljajo ljudje, kateri bi najraje danes prodali in izdali Avstrijo!

Za onimi odborniki, ki so imeli pogum, glasovati zoper predlog, so takoj prihiteli nemško-nacionalni birači, pristaši Schönererja, in jih obsojali na shodu „komunalverein“-a. Odbornik Kleinmayr je zbog tega odborništvu odložil. Odložila sta odborništvu tudi dr. Abuja in Dörflinger. Zoper predlog je mnogo Celovčanov in nabirajo se podpisi za izjavo, ki ugovarja sklepu občinskih odbornikov, naj se imenuje ono obmestje „Bismarckring“.

Vlada pa izdajsko početje celovškega mestnega zbora mirno gleda in ne gane niti mezinca zoper tako protiaavstrijsko početje! Značilno!

Dopisi prijateljev.

Iz Medgorij. (Nemškutarško časopisje na Koroškem.) Obzaljujem vse bralce „Freie Stimmen“, „Kärntner Wochenblatt“-a in „Bauern-Zeitung“-e. Če pogledaš v katerega teh „časnikov“, ne najdeš drugega kot zabavljanje čez Slovence, čez njih poslanec, čez slovenske duhovnike in sploh čez vse, kar je slovenskega in katoliškega. V teh časnikih izpraznjuje svojo modrost vsi potujčeni Slovenci in prôdajo svoje „pristno“ nemštvo; ti časniki so — stranišča za zgubljene eksistence (bitja). Posebno iz nekega stanu, ki je postavljen od Boga in od ljudij na vzvišeno stališče in kojega udje se sami imenujejo „volksbildnerje“, jih je najti veliko, ki zajemajo svojo vsakdanjo dušno hrano samo iz teh „evangelijev“ in ki so pravi apostoli za njih razširjevanje. Trideset let že osrečujejo koroške Slovence, jim ubijajo v glave edino zveličavno nemštvo, ter dobivajo zato trdo prisluženo krajcarje; a zato pa kmetom ne privoščiijo družega kot sramotilne psovke po svojih časnikih! Pa ko bi še tako človeče znalo kaj razumljivega zapisati, da bi si pameten človek vsaj zrajtal, kaj hoče povedati, in v taki nemščini, kakoršna bi se spodobila za „volksbildnerja“! A ne! V enem zgoraj imenovanih časnikov je bil pred kratkim spet tak dopis iz „Mieger“, kateri je zrasel na gnoju nekega „w“. Grafenauer v Čajni, medgorski častni občani, medgorske orgle, „tabor“ v Lečjigori, „prihodnji kanonik Bayer“, žrepleni dim — to vse zmešaj najbolj ko moreš, dober ti stojim, da take mešanice ne napraviš, kakoršno je ta penzionirani „w“ napravil v svojem pondeljskem mačku! Prosit!

Iz St. Lovrenca na Krki. (Nova zvonova.) Za našo podružnico bomo dobili dva nova zvonova od daleč okrog znanega ljubljanskega zvonarja A.

strani. Potem je začel korakati po sobi gori in doli. Zamislil se je: Še zdaj nobenega odgovora! To mučno neznošno čakanje! Ta visoka gospôda, — ko bi vsaj odgovorila, naj bo že odlok poveljen ali ne! Zatopil se je tako v premišljevanje, da je preslišal žvižg popoldanskega vlaka, ki je prihajal v Praproče okoli pete ure. Kar se mu zazdí, da je nekdo potrkal. Stopi proti durim in zakliče: „Notri!“

Nekako plašno vstopi dekle, poseže v nedrije, izvleče precej velik zavitek in dé: „To so dali gospod nadučitelj.“ — Hlastno vzame Stanko v roke papir. „Reci, da zahvalim gospoda nadučitelja, da so poslali v tem deževju.“

Dekla izgine iz sobe, Stanko pa razgrne papir s tresočima rokama. Pogleda, — tu le je napisan odlok; „Prošnji se ne more vstreči; služba se je podelila drugemu prosilcu.“ — — —

Kakor strela so zadele te suhe besede mladega moža. Pobesil je roke težke kakor svinec. Nekaj hipov je stal kakor mrzla soha, v kateri ni življenja in gledal pred se topo kakor človek, ki mu je ugasnila luč pameti. Oslabljen je sedel v naslonjač. Glava se mu je nagnila nazaj, roke so se mu razprostrle in pale na naslonila. Z zaprtimi očmi je sedel, ali bolje rečeno, ležal.

Ko se je vzdramil iz prve otrpnosti, je vstal, storil par korakov, zopet obstal, stopil k oknu, je odprl in potegnul parkrat va-se svežega zraka.

Ko se je vsaj nekoliko umiril, je sedel ter se zamislil. Torej njegovo upanje je uničeno! Več ne sme sanjati o sreči, po kateri je toliko hrepenel, katero je hotel uživati združen z Milico. Ona je za-nj izgubljena, dà, izgubljena. Niti misliti ne

Sa masse. Veliki zvon bo tehtal 847 kil, manjši pa 207 kil; tedaj skupaj 1054 kil. Blagoslovljenje bo 13. avgusta t. j. nedeljo pred Veliko Gospojnico. Ravno na to nedeljo pride tudi spomin cerkvenega blagoslovljenja. Bog nam daj k tej cerkveni slovesnosti tudi lepo vreme!

Iz Šmihela nad Pliberkom. (Zopet naša pošta!) Ali smem Slovenec biti? Ali se smem pri svojih pismih in naslovih slovenskega jezika posluževati? Tako in enako bi skoraj treba bilo našo pošto upraviteljico (ekspeditorico) pri oddaji pisem vprašati, — upraviteljico, katera je slovensčine popolnoma nezmožna in katera, ne samo, da jo vsaki slovenski naslov mrzi, se celo predrzne strankam groziti, da se bode morala na pošto ravnateljstvo zaradi samoslovenskih naslovov pritožiti. (Čujte, čujte! To je pa vendar več, kakor — predrzno! — Uredništvo.) No, gospodična draga! Dobro, svobodno, le pritožite se, potem nam pa tudi blagovolite naznaniti, kaj Vam bode ravnateljstvo na Vašo pritožbo odgovorilo, da bomo vsaj vedeli, pri čem da smo v tej zadevi. Slavno c. kr. pošto ravnateljstvo v Gradcu si pa vsojamo pri tej priliki vprašati, na kaj je isto pri oddaji šmihelske pošte mislilo? Ali si je slavno-isto morebiti mislilo, da je naš Šmihel tam kje nad Berlinom in ne več nad Pliberkom? Ali mu ni znano, da je naša občina izključno slovenska in da je torej neobhodno potrebno, da je pri nas poštni upravitelj slovenskega jezika popolnoma zmožen? Ali pošto ravnateljstvo res misli, da je ljudstvo zaradi poštarice in ne poštarica zaradi ljudstva tukaj? Kaj je pošto ravnateljstvo pri zadnji oddaji šmihelske pošte napotilo, da je isto trdi Nemki podelilo, ko je vendar več vsega spoštovanja vrednih prosilcev bilo, ki so tudi slovensčine popolnoma zmožni? Ali se ne pravi to resnici, pravici in potrebi ljudstva v obraz bití? Ali moramo res še celo pri takšni malenkosti vsklikniti: „quousque tandem“ — kako daleč naj seže naša — potrpežljivost? — Marsikateri Slovenec si sicer ne more kaj, da bi ne pisal pri naslovih n. pr. „Celovec-Klagenfurt; Velikovec-Völkermarkt“. Jaz pa rečem, proč s takšnim polovičarstvom! (Tako je!) Ako namreč hočemo tudi pri pošti doseči svoje pravice, je treba, da se zedinimo, da vsaki rodoljub piše v slovenske kraje samo slovenske naslove! Priporočam pa, da naj se piše kraj, zadnja pošta in dežela razločno in natančno. Da se pa uradniki ne bodo mogli izgovarjati, da imena ne poznajo, ali ne morejo najti v imeniku, naj se ne piše n. pr. „zadnja pošta v Velikovecu, v Doberlivasi, v Borovljah, v Ukvah, na Prevaljih“ ampak: zadnja pošta: Velikovec, Doberlaves, Borovlje, Ukve, Prevalje itd. Slovenci, na dan, pokažite i tú, da ste — Slovenci!

Iz Koprivne. (Drobtinice.) Sedaj, ko imamo manj vreden denar, in modri možje pravijo, da tudi majhne t. j. manj vredne ljudi, se smejo že v časnik tudi manj vredne reči dajati in gorjanci med pisatelje vsiljevati. Evo par novic! Ona dva, ki sta šla z veseljem, velikim upanjem v Donavico, sta že pobita v sreču nazaj prikrevsala v gore. „Ni za bit“ pri taki vročini, kakor je v plavžu.“ „So prečudni ljudje, nimajo nič vere.“ To so resni uzroki, raji pri domačih „pri malem živeti, ko na tujem negotove sreče iskati. — Vsled namakanja

sme več nanjo, in tudi — noče. Vzbudil se mu je srd nad celim svetom. „Ha! Vzori! — kako sem jih gojil v mladem sreču in mislil sem, trdno sem zaupal, da bivajo v resnici, ne samo v mehkih srečih. Zdaj vidim, da je res, kar so trdili večkrat moji tovariši na pripravnici, da sem sanjač, — norec, da more biti srečen in zadovoljen samo tisti, ki računji z golo istino, ne pa z domišljenimi gradovi v oblakih.

Domovina! — Ha! zdaj vidim, kaj mi je doneslo navdušenje za narodno stvar. In kdo mi bo zdaj pomagal? Morda tisti, katere sem navduševal javno, ne boječ se, kdo me sliši?! K večjemu kako pomilovalno besedo mi bodo privoščili, pomagati mi pa ne morejo ne ti, ne drugi!

In ljubezen? — Tudi neumnost! Milica me bo morala pozabiti, — no, morebiti me ne bo preteško — — —

A zdaj ga je nekaj pretreslo in sramovati se je začel sam sebe. Ali more Milici doslej kaj očitati? Ali ima kak vzrok, dvomiti o resnični njeni ljubezni, o trdni njeni zvestobi? — Vzel je v roko njeno sliko (fotografijo) in uprl vanjo svoje oči. Gledal je in gledal to tolikanj mu drago obličje in začela so se vračati v njegove prsi blažja čutila liki nedolžnim pregnancem. „Ljubiti te hočem v kljub vsemu!“ je vskliknil razvneto. (Dalje sledi.)

Smešničar.

* (Iz Jezikoslovja.) Prvi: Ali veš, zakaj pišejo nekateri pojezija namesto poezija? — Drugi: Edino pravilno je pojezija, kajti: kedar poje tudi zijá.

— deževalo je čez mesec dnij — se je en vrh štarske Ratihe podr. Ne daleč pod plazom stoji koča, pa dosegel je ni. Škode ni bilo, strah pa, slišalo se je pri nas in sv. Ani močno gromenje. Kmete pod Ratiho je huje zastrašilo. — Črešenj letos poljanci ne bodo dobili zobati. — Spomladi je — ime mora biti, recimo — influenza tu in v soseščini, Kapli in Solčavi močno mučkala in kašelj dolgo nadlegoval. V nekaterih hišah je vse po vrsti, staro in mlado poleglo. — Kdor hoče vedeti, če imamo kaj prodati, naj pride gledat, pa denarja ne zabi!

Iz Bajtiš. (Ogenj. — Samoumor.) Dne 9. t. m. je bil na Bajtišah ogenj. Zgorela je uta z hlevi za delavce. Pretila je velika nevarnost, da se vname tudi druga velika uta z drvami, pripravljenimi za tovarno. Pogasili so domači ognjegasci s pomočjo drugih ljudij. Tudi požarna bramba iz Borovelj je prihitela, a ogenj je bil že pogašen. Kako je ogenj nastal, še preiskujejo. — Dne 22. jul. si je z britvijo prerezala grlo in takoj umrla Marija Korenkrat. Zakaj, se ne vé.

Iz Slov. Plajberga. (Občinske volitve.) Dne 8. julija smo imeli pri nas občinske volitve, pri katerih so nas naši nemškutarji s pomočjo fužinskih gozdarjev v vseh treh razredih potlačili. V tretjem razredu smo bili za šest glasov v manjšini, v drugem samo za enega, za prvi razred se nismo brigali, ker tukaj v tem razredu volijo samo štirje kmeti, vsi drugi so fužinarji, gostilničarji in drugi taki „gospodje“. — Kdor pozna razmere v našem kraju, ta se ne bo čudil, da skoraj vselej propademo. Skoraj polovica posestnikov si išče postranskega zaslužka pri fužinah, bodi si kot drvarji, ali da vozijo po zimi drva, pri volitvah pa morajo voliti samo take može, katere jim fužinski gozdarji narekujejo, drugače so ob zaslužek. Na dan volitve sta prišla tudi dva gozdarja, eden iz Bistrice, drugi iz Podljubela ter stražila pred volilno sobo, da ne bi se kateri spozabil ter volil s Slovenci. Mislim, da tako malokje čutijo potrebo tajnih volitev kot pri nas, kjer tako barbarsko pritiskajo na delavce. Kdor bi se zdrzil po svojem prepričanju svoj glas oddati, je takoj ob zaslužek. Mislim, da se ne bom zlagal, ako trdim, da polovica za nemškutarje oddanih glasov je bilo na ta način prisiljenih. Dokaz temu je tudi to, ker so nekateri dali glasove sami sebi (ker samo to je bilo dovoljeno, če kdo ni hotel dela zgubiti!), da je tako vsaj enega izpustil. Kakšni može so potem izvoljeni kot odborniki, to ni težko uganiti, to so gostilničarji, delavci, in taki kmetje, kateri imajo kak zaslužek pri fužinah; eden je celo tak med novoizvoljenimi odborniki, kateri plača en cel krajcar direktnega davka!! Potem ni čuda, da občinske doklade tako strašansko rastejo od leta do leta, kar hočem tukaj navesti. Leta 1894. smo imeli 33% občinskih in šolskih doklad, leta 1898. to je za štiri leta, pa 85% in zraven še 10% doklade za vzdržanje občinskega pota, kar znaša vse skupaj pet in devetdeset odstotkov. Mislim, da se v tem oziru ne more katera si bodi občina na Koroškem meriti z našo. Pa kaj to, da se le gozdarji in razni drugi prteni gospodje našim občinskim možem odkrivajo (če jim tudi za hrbtom osle kažejo in se posmehujejo) in po nemško jih pozdravljajo, pa je dobro. Le tako naprej, dokler ne bote sami sebe pogнали iz svojega gnezda. Morda drugič kaj več. (Prosimo! — Uredn.)

Od Zilje. (Nekaj o zadnjem potresu in o Ciril-Methodovih kresovih.) Kakor je „Mir“ že poročal, čutil se je dne 3. julija t. l. nekako 7 minut čez 1/8. uro zjutraj tudi tukaj ob Zilji precej močen potres. Ravno takrat bil je pri meni vrl narodnjak korenjaške postave, kateri bi včasih rad luno trkal, ako ne bi bila tako visoko zgoraj. Ko mu takrat povem, da se je ravnokar cela hiša stresla, mi hitro odvrne: „Ali sem jo mar jaz stresel?“ — V čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu gorelo je tukaj na predvečer 7. julija sicer ravno ne preveč, ali vendar še precej kresov. Odtod videlo se jih je kakih deset. Prav lepo videl se je kakor sploh tudi sicer kres iz gorjanske planine; en kres videl se je iz Ojsternika, dva iz goričke planine, kaki trije iz poludnikove okolice. Iz St. Štefana slišal se je pok topičev, kresovi se pa od tega kraja zavoljo njegove lege ne morejo videti. Z daljnogledom gledal sem tja na Poludnik, kjer so lansko leto bile videti celo rakete. Letos jih na tej strani sicer nič ni bilo videti, pač pa sem jih par zapazil za Dobračem proti beljaški strani, ko so se ravno v zraku razletele.

Iz Borl ob Zilji. (Dvojna zlata poroka) obhajala se je dne 17. julija pri podružnici sv. Henrika v Goričah. Že navadne zlate poroke se v resnici štejejo med precej redke dogodke; tu v Goričah pa se je dogodil slučaj, o katerem ne bode lahko kdaj slišati; namreč, da dva zakonska para, ki sta pred 50. leti vkup pri altarju sklenila zakonsko zvezo, da ona dva po preteku 50 let zopet vkup prideta v ravno tisto cerkev obhajati zlato poroko. Bilo je dne 18. februarja l. 1849., ko so

poročali č. g. župnik Andrej Kernjak pri podružnici v Goričah skupaj ženina Pavla Weberja p. d. Mostnarja in Valentina Šumija p. d. Pogrejšca ali Pogoreleca in njuni nevesti Marijo Liršof in Terezijo Novak. Vsi štirje bili so čisto mladi; najstarejši izmed njih, namreč Pavel Weber, štel je še le 24. leto svoje starosti, najmlajša nevesta pa je bila stara še le 17 let. Dne 18. svečana t. l. bilo je tedaj že 50 let, kar so ti štirje skupno sklenili zakonsko zvezo. Ker pa je letos bil 18. svečana že postni čas, preložili so zlato poroko na dan 17. julija, t. j. na ponedeljek po goričkem sejmu ali „žegnu“. In pravo so s tem pogodili. Velika podružnična cerkev je bila polna ljudij, ki so prišli od vseh strani, da bi mogli videti tako redko slovesnost. Glasno ihtenje slišalo se je po cerkvi, ko so stari, osiveli zakonski ponovili slovesno obljubo, da hočejo v medsebojni ljubezni in potrpežljivosti lepo vkup živeti, dokler jih smrt ne bode razločila, in ko so si v znamenje te obljube in zakonske zvestobe kakor pri navadnih porokah podali roke. — Bog pa, ki je po svoji dobrotljivosti pustil vse štiri doživeti čas zlate poroke, naj jim izkaže tudi še milost, da bodejo mogli tudi še znanprej prav veliko let mirno, zadovoljno in srečno preživeti. Živeli!

Iz Kranja. (Konec šolskega leta.) Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se je sklenilo šolsko leto 15. julija s slovesno sveto mašo v župni cerkvi. Koncem šolskega leta je bilo na gimnaziji 385 javnih učencev in 5 privatistov (zasebnikov). Odličnjakov je bilo 63, drugi red je dobilo 31, tretji 16 učencev, ponavljalnih izpitov bo 32. Največ jih je, kakor je samo ob sebi umevno, z Gorenjskega, nekaj tudi z Dolenjskega in Notranjskega, potem tudi iz Štajerskega, Primorskega in iz naše Koroške 6. Izmed naših jih je izdelalo 5 z dobrim uspehom. Tiskanega letnega poročila letos ni, kakor ga tudi lani ni bilo; prihodnje leto se bo objavilo. — Ta krepko se razvijajoči zavod je bil ustanovljen — kakor se naši spoštovani bralci morda še spominjajo — l. 1895. Najprej sta se odprla dva razreda, vsako leto je prirasel en razred, letos že šesti; leta 1901. bo gimnazija polna. Razen tega je imela v preteklem šolskem letu v vseh štirih nižjih razredih vzporednice, tako, da je bilo vseh razredov 10. Razen gimnazijskega ravnatelja je poučevalo v tem letu 12 profesorjev. Zaradi vedno rastočega števila učencev bo treba razširiti lepo gimnazijsko poslopje, ki se je šele 1897. leta dozidalo.

Iz Maribora. (Frančiškanska cerkev Matere Milosti.) Od več strani nam dopisujejo in nas povprašujejo naši zvesti dobrotniki in častilci Marijini, kako napredujemo z našim bogoljubnim delom, z zidanjem cerkve Matere Milosti. — Hvala Jezusu in Mariji! Slikarji smo ravnokar dokončali. Pridite in si jo pogledajte, kličemo z radostnim srcem. Delajo se zdaj orgle, cerkveni tlak in priprave za novi altar Matere Milosti. Ker so nekateri družbeniki zaostali s svojimi milodari, ne bode nam mogoče iti že letos v novo cerkev. Večinoma so pa družbeniki zvesti ostali, kar nas neizrečeno veseli in tolaži, in za kar smo angelom varuhom, ki tako ljubeznjivo opominjajo na obljubljene milodare, največjo zahvalo dolžni. Družbenikov je zdaj blizu 60.000, družba bo trajala kakove tri ali štiri leta in se torej še zmiraj družbeniki sprejemajo. Da se nam bode to veličastno delo posrečilo, ni več dvoma; samo zakasnilo se je nekaj časa, ker so nas, kakor smo omenili, nekateri družbeniki zapustili. Kaj bi nam tudi ne bilo mogoče, če mišlimo na geslo, ki smo si ga izvolili za to bogoljubno delo:

Vse po Mariji! Vse z Marijo!
Vse v Mariji! Vse za Marijo!

Družba sv. Mohorja.

Rojakom svojim naznanjamo veselo novico, da je število udov družbe sv. Mohorja tudi letos napredovalo! Naša družba šteje namreč 78.103 ude, t. j. 972 več, kakor lani, in 6563 več, kakor predlanskem. Vidimo torej, da število Mohorjanov stalno raste — naj tako ostane i v bodoče!

Udje se razdeli po škofijah tako-le:

1. Goriška	8.904	t. j.	več	72
2. Krška	6.227	"	"	424
3. Lavantinska	24.806	"	"	364
4. Ljubljanska	30.742	"	manj	149
5. Tržaško-koperska	3.988	"	več	103
6. Sekovska	525	"	manj	65
7. Somboteljska	316	"	več	3
8. Zagrebška	568	"	"	4
9. Senjska	214	"	"	8
10. Poreška	111	"	"	7
11. Videmska	197	"	"	33
12. Djakovaška	47	"	"	57
13. Bosenska	227	"	"	
14. Razni kraji	318	"	"	
15. Amerikanci	790	"	"	72
16. Afrika in Azija	123	"	manj	7

Izkaz kaže, da je družba najbolj napredovala v krški škofiji (424), v lavantinski (364) in tržaško-koperski (103). Nazadovala je najbolj v

ljubljski (149). V drugih je ostalo število nekako na isti visocini kakor lani.

Da smo tudi letos dosegli toliko uspeha, zato gré zahvala najprej Bogu, ki je zopet tako očitno blagoslovil naše delo, dalje požrtvovalnim poverjenikom, ki delujejo z rodoljubnim trudom za družbo, in vsem, ki so ji kakorkoli pripomogli k lepemu napredku. Iskrena hvala vsem!

Udom se bode torej letos razdelilo **vkup 468.618 knjig.**

Rokopisov je družbenemu odboru v minulem letu došlo nad 55. V seji dne 5. jul. t. l. je odbor sprejel sledeče:

1. Fr. Malograjski: „Za srečo.“ Obširna povest.
2. Anton Medved: „Krivica in dobrota.“ Igra v treh dejanjih.
3. Dr. Jan. Ev. Krek: „Božji blagoslov.“ Povest.
4. Fr. Finžgar: „Dovolj pokore.“ Povest.
5. J. Kostanjevec: „Za denar.“ Povest.
6. Fr. Ks. Meško: „Norec.“ Slika iz vasi.
7. P. Bohinjec: „Pri moji kokoši.“ Slička iz naroda.
8. J. M. Dovič: „Izkoriščevalci.“ Dogodbica.
9. Podravski: „Dobro se je izvil.“ Dogodbica.
10. Dr. A. Pavlica: „Sv. Gora pri Gorici.“ Opis.
11. Jurij Trunk: „Zganje — naš sovražnik.“
12. Neimenovan: „Novi civilno-pravdni red.“
13. A. Obreza: „Kako plačujemo davke.“
14. Frančišek Podbor: „Krmljenje z fosforokislino apnom.“
15. Isti: „Gospodarske drobtinice.“

Dalje sta se sprejela obširna rokopisa:

16. Dr. Andrej Karlin: „Priprava na smrt ali premišljevanje večnih resnic.“ Spisal sv. Alfonz Marija Ligtovski.

17. Dr. Anton Medved: „Anton Martin Slomšek, knezoškof lavantinski.“ Spominska knjiga ob stoletnici njegovega rojstva.

Za prihodnje leto (1900) pripravlja odbor Mohorjanom že sedaj lep knjižni dar. Izdali bomo II. zvezek „Slovenske Pesmarice“, ki se je že od mnogo strani zahteval, lepo okrašeno knjigo „Anton Martin Slomšek“, Ligtovrijevo „Pripravo na smrt“ itd. — Odbor se nadeja, da bode tako družbi ohranil stare ude ter privabil še prav mnogo novih! To dal Bog!

Novičar.

Na Koroškem.

(Na shod slovenskih posojilnic!) Še enkrat opozarjamo na shod slovenskih posojilnic koroških, ki bode v Celovcu v ponedeljek dne 31. julija ob 1/2 3. uri popoldne v dvorani pri Sandwirtu. Slovenci, zlasti Vi, ki imate opravka pri posojilnicah, pridite na važni shod v kolikor mogoče mnogem številu!

(Zlato mašo) je dne 22. julija praznoval v Št. Juriju nad Celovcem preč. g. duh. svetovalec in župnik Mih. Možič, rodom Žabničan. Občina in požarna bramba sta slavljena imenovali častnim članom in napravili lepo podoknico. Na dan slavnosti je daroval zlatomašnik slovesno sv. mašo; šentjurski domačin, tajnik J. Rozman je v cerkvenem nagovoru poudarjal pomen tega dneva in duhovskega stanu. Iskreno čestitamo!

(Duhovske zadeve.) Župnijo Baldramsdorf je dobil č. g. Fr. Hilpert, župnik v Vajčahu. — Prestavljeni so č. gg.: provizor Karol Schiwitz iz Steinbichla v Smarten na Ravni; kaplan H. Smažik v Prevaljah za provizorja v Št. Janž v Rožu; kaplan J. Fugger v Svečah za provizorja v Gorenči; kaplan Jurij Trunk v Šmihelu nad Pliberkom za provizorja v Kazaze. — Na novo nastavljeni so za kaplane č. gg. novomašniki: P. Kayser v Berg-u; H. Klimsch v Sachsenburgu; Jan. Loigge v Trbižu; Franc Mažir v Šmihelu nad Pliberkom; Al. Mlinar v Prevaljah; M. Müller v Št. Urbanu; Fr. Neuwirter na Zgornji Beli; J. Schwabl v Šmihelu pri Wolfsbergu. — Za prefekta prideta v Marijnišče č. gg. semeniška duhovnika Jernej Pšeničnik in Jožef Štefan. — Umrli je dne 21. julija č. g. župnik in duhovni svetovalec Jožef Braun v Tigorčah, star 73 let. N. p. v m.! — Č. g. Ferd. Mayer, kaplan na Zgornji Beli, pride za provizorja v Tigorče. — Č. g. kaplan Anton Oberluggauer je prestavljen iz Greifenburga na Zgornjo Belo. — V stalni pokoj je stopil č. g. Henrik Binder, župnik pri sv. Valburgi. — Do 6. sept. sta razpisani župniji Sv. Valburga in Tigorče.

(Zoper § 14.) Vlada je s pomočjo § 14. vpejlala nov davek na sladkor. Vzrok, da je prišlo tako, je nemška obstrukcija. Celovski mestni zbor je v posebnem sklepu temu ugovarjal, vlada pa je dotični sklep razveljavila. Tudi drugi občinski odbori ugovarjajo paragrafu 14. in napravljajo v ta namen shode.

(Sejmovi meseca avgusta.) Dne 2. Spodnji Dravograd, Beljak. 5. Črna. 14. Beljak. 16. Zelenza Kapla. 21. Šmihel nad Pliberkom. 24. Labud.

(Drobiž.) Pri Otočah ob Celovcu so našli na polju mrtvega 37 letnega mizarskega pomočnika

S. Piskernika. — V Rižah se je obesil 41 letni posestnik J. Hohenwarter. — Dne 22. t. m. zjutraj je pogorel „jezuvitarski“ mlin pri Celovcu. Škoda je velika. — V vrbskem jezeru je utonil blizu Gorice 19letni Jan. Moser iz Celovca. — V Ameriko se je podalo pred kratkim iz Ziljske doline šest oseb. — Streljanje na tarčo bode dne 13., 14. in 15. avg. v Borovljah. — Predsednikom deželne sodnije v Celovcu je imenovan g. Rudolf Ullepitsch pl. Krainfels, predsednik okrožne sodnije v Celju.

Po drugih slovenskih deželah.

(Nova društva.) V Ormožu so osnovali okr. posojilnico. — Novo delavsko društvo so ustanovili za Medvode in Goriče na Kranjskem.

(Strela.) Ob mnogih hudih nevihtah letošnjega poletja napravila strela po mnogih krajih ogromne škode. Mnogo ljudij je že ubila. Dne 12. julija ob 4. uri popoldne gredó šolski otroci v Poljčanah na dom in vstopijo pod kap bližnje hiše, ker je že žugala huda ura: grom, blisk, dež in toča. Nankrat zagrmí in več fantov, ki so pod kapom na klopi sedeli, se vrne na tla, trije so takoj mrtvi, eden brezavesten in peti, ko ga vzdignejo, prestrašen zbeži, da ga ni bilo mogoče spoznati — Isti dan je strela ubila na Pobrežah v Gornji Savinjski dolini dve ženski, ki sta na polju pleli. Istega dne je vdarilo ravno tam tudi v kozolec posestnika Sečnika; kozolec je pogorel. Po kratkem prestanku je zopet ognjena kača z vsó silo treščila v neki hrast, ki stoji na polju med Pobrežnem in Gorico, kacic deset minut proč od mesta prve nesreče. Tam so vedrile mati in dve hčeri. Strela je ubila 20 letno Mico Blekač, mater Jero precej pohabila, sestro Franco pa samo omamila. Vsi vaščani so prestrašeni in silno tugujejo za nesrečnimi žrtvami. — V Brežicah je strela ubila neko 70 letno žensko, v Prežganjah 8letno deklico in nekega pastirja, ki je med nevihto bežal pod smreko. Ne hodite vedrit pod visoka drevesa! Zavarujte svoja poslopja proti ognju!

(Strela ubila bogoslovca.) Dne 6. t. m. popoludne šli so bogoslovci iz Gorice na običajni sprehod. Po 7. uri so se vračali domov. Kar jih doleti nevihta sredi poti pod Kostanjevico. Bogoslovca gg. Plesničar in Vodopivec sta šla nekoliko za drugimi, držéča se pod pazduho. Strela je udarila v topol ravno, ko sta bogoslovca šla mimo. Strela je zadela g. Plesničarja v glavo, in bil je na mestu mrtev. Z njega je skočila na g. Vodopivca, mu predrila klobuk, šla po eni strani telesa doli ter po drugi strani navzgor do rokava, iz katerega je izginila v zemljo. Vodopivec je ožgan po telesu, vendar je že iz nevarnosti. Plesničarja so pripeljali domov k starišem v židovsko ulico. Kdo naj popiše prizor, ki je nastal, ko so videli stariši svojega sina mrtvega! Tudi najtrje srce se je moralo ganiti. Saj je bil pokojni vrli bogoslovec edini up starišev. Pogreb pokojnega nadobudnega bogoslovca je bil veličasten, udeležba ogromna.

(Kranjska kmetijska družba) šteje 100 podružnic in 4500 udov. Lani je imela 260.000 gld. prometa; njeno imetje znaša 40.000 gld. Ta družba ima na skrbi sledeče zavode: podkovsko šolo, drevnico, vzorni dvorec (na Viču), kmetijsko gospodinjstvo šolo in kmetijsko kemijsko poskušališče. Njeno glasilo „Kmetovalec“ se tiska v 5000 izvodih.

(Tržaški lahoni dvakrat pogoreli!) Tržaški mestni očetje so svoječasno sklenili v mestni dvorani vzdati spominsko ploščo v spomin na shod laških županov Istre povodom protesta (ugovora) zoper ustanovitev hrvaške gimnazije v Pazinu. V to ploščo bi bile vsekane Slovane sramotilne besede. Ta njihov sklep pa je namestništvo zavrglo. Ravno isto namestništvo je tržaškim očetom tudi zavrglo sklep, po katerem bi se razveljavila izvolitev viteza Nabergoja. Proti obojni zavrnitvi so se Italijani pritožili na državno sodišče. Toda tudi to ni moglo odobravati italijanskih prismođarij in nasilstev, temuč je odločilo: plošča se ne bo vzdala, vitez Nabergoj pa je postavno izvoljen zastopnik v občinskem odboru tržaškem. Kaj ukrenejo neki sedaj?

(Drobne novice.) Novo cerkev v Čadramljah blagoslovijo dne 29. julija. — Slovenska nižja gimnazija v Ljubljani se s prihodnjim šolskim letom razširi v višjo. — Češki dijaki pridejo dne 6. avgusta zjutraj na Bled in opoludne v Ljubljano. Zvečer bo sestanek v „Narodnem Domu“. V tork pojdejo v Postojino, potem v Celje, v Trst in Benetke. — Dne 15. avg. priredi „Slovenska krščansko-socijalna zveza“ v Ljubljani izlet v Karlovec. Kjer se bode blagoslovila nova zastava delavskemu društvu „Nadi“. — Biskup Strossmayer je mestni občini ljubljanski podaril svojo sliko, katero je izvršila slovenska umetnica g. Ivana Kobilca. Slika bode krasila veliko dvorano „Mestnega doma“. — Admiral Dewey, premagalec španskega brodomva pri Manili, je dne 20. t. m. obiskal Trst. Pričakovalo ga je na bregu veliko radovednega občinstva.

— Pri sv. Jetrni nad Laškim trgom sta bila poročena dné 2. t. m. 80letni Jakob Sivec in 64letna Terezija Dobovšek. Pač — stara ljubezen!

Križem sveta.

(Z Dunaja.) Minuli teden je bil na Dunaju „II. praktični krščansko-socialni kurz“ (tečaj), katerega se je udeležilo okrog 600 oseb. Predavanja o raznih gospodarskih in delavskih vprašanjih so bila zelo zanimiva. — Dunajski krščanski obč. zbor je razširil volilno pravico tako, da dobi okrog 200 tisoč delavcev volilno pravico, skrčila pa se je za bogate žide. Socialni demokratje so zavoljo tega napravili izgrede. Pri teh so zaprli več socialno-demokratskih kolovodij in dr. Adlerja pa Brettschneiderja na večtedensko ječo.

(Slovani na šoli političnih znanostij v Parizu) so letos dosegli nenavaden uspeh. Izvzemši prvo mesto in nagrado v znesku 300 frankov so vsa druga mesta dobili Slovani. Tako je drugo nagrado 200 frankov dobil Hrvat St. Radić, tretjo Poljak Kijorski, četrto Bolgar Mihajlov, peto Hrvat Jelavić, sedmo zopet Poljak Kripski; v vrsti odličnjakov sta tudi dva Rusa.

(Nemška nestrpnost.) O priliki ustanovne slavnosti češkega sokolskega društva „Fügner“ v Hernalsu na Dunaju je prišlo do nemirov, katere so uprizorili nemško-narodni dijaki. Napadali so na surov način Sokole, goste in sicer tudi ženske. Nemška omika! Nekaj razgrajčev so zaprli. Nemški listi, tudi krščansko-socialni, so ob tej priliki pisali zelo grdo o Čehih. Jezi jih, da Dunaj ni nemško, ampak večjezično mesto, tudi s slovan-skimi narodnostmi.

(Pri maši zastrupljen.) Verzi, župnik v Cicognoli pri Paviji (Laško), se je mudil nekaj dni v Seravolli pri Genovi. V petek 15. julija je imel v tamošnji cerkvi mašo. Ko se je pri obhajilu dotaknil z ustnicami kelih, da popije posvečeno vino, se je zgrudil na tla in v istem hipu — umrl. Pri preiskavi se je dognalo, da je vzel župnikov nečak, ki je služil pri maši, mesto steklenice z vinom drugo steklenico z neko kislino, s katero so čistili svečnike, ter vlil v kelih strupeno tekočino.

(To in ono.) Potres so čutili oni teden večkrat po Laškem, zlasti okrog Rima. — V Maléju na južnem Tirolskem je povila neka žena po imenu Donetti Agata deklica z dvema glavama in tremi rokami. — Vezuv je minuli teden sipal ognjen dež na Pompeje in bližnjo okolico. Ljudje so morali bežati. — V železnarnah barona Rothschilda v Vitkovicah na Češkem je koncem l. 1898. delalo nad 14.000 delavcev. Izmed teh je bilo ranjenih pri delu tekom leta 4380 in ubitih 14. — Nove bankovce dobimo v Avstriji s kronsko veljavo. Pazijo naj poslanci, da ne bode slovenščina na njih izbacjena. — Naučno ministerstvo je zaukazalo, da je zopet uvesti duhovne vaje dijaštva na gimnazijah o veliki noči ter da morajo imeti učitelji verouk na gimnazijah glas in sedež pri zrelostnih skušnjah. — Poroka črnogorskega prestolonaslednika je bila dné 28. julija. — V Alumijeru na Laškem je umrl kardinal Mertel, star 94 let. Kardinal je bil 42 let.

(191 samomorov v 6. mesecih) je bilo na Dunaju. Med temi je bilo 43 žensk, 58 se jih je ustrelilo, 56 obesilo, 27 utopilo, 23 spustilo iz višav, 12 se jih je zastrupilo, 11 samomorilcev si je zadalo smrtne rane, 3 so se dali povoziti in eden se je zažgal. Najstareji med njimi je bil 80letni mož, ki je skočil skozi okno.

(Nov sovražnik trte.) V zahodnih vinogradnih okrajih Severne Amerike se je prikazal nov trtni sovražnik, neka gliva, imenovana siva gniloba. Gliva se nareja na grozdnih jagodah, ki se vsled tega počasi vsušijo in dobroto vina zelo pokvari. Sredstvo, s katerim bi se mogel ta sovražnik vinogradnikov uspešno zatirati, še ni znano.

(Ruski carevič Jurij), brat carjev, je umrl v Abastumanu v Kavkazu. Bolehal je dolga leta. Ker sedanji car Nikolaj nima še moškega potomca, postane carevič mlajši mu brat veliki knez Mihael, ki je star komaj 21 let.

(Učite se ruski!) Nemški nižjeavstrijski obrtniki so naredili pred kratkim izlet na Rusko, da si ogledajo, kako stoji tamkaj z obrtništvom in trgovstvom. Kar so videli, jih je iznenadilo. Vedno se govori in piše po nemških časnikih, da na Ruskem ni omike in ni napredka, a v resnici ga je tam več kot pri nas. Posebno obrt in trgovina imata na Ruskem lepo sedanost in še lepšo bodočnost. Zato pa ne bo dolgo trpelo, da bo se tudi po Avstrijskem slišal glas: Učite se ruski!

(Novo zlato.) Na Francoskem se nekateri krogi jako pečajo z novo kovinsko zlitino, ki je povsem podobna zlatu. Ta zlitina sestaja iz 96 odstotkov bakra in 4 odstotkov antimona. Te dve kovini se skupaj stopita in zlijeta in zaradi večje gostobe se pridene nekaj magnezija in apna. Kilo-

gram te zlitine stane 3 do 4 franke in je torej tisočkrat cenejša od zlata.

Gospodarske stvari.

Oskrbovanje sadnih dreves.

Zapuščeno in zanemarjeno sadno drevo se mora boriti za svoj obstanek proti vsem neizgodam. Lub se mu potrdi in začne bolehati; obraste ga mah in še mnogo drugih zajedalk mu gre v živo. Tako drevo slabi od dné do dné, dokler slednji ne pogine. Kdor svoje sadno drevje oskrbuje leto za letom, odkar je je vsadil, je vsako jesen namaže z zmesjo iz apna in krvi, ta pri svojem drevju ne bo zapazil mnogo starega luba, obraščenega z mahom. Kdor pa že več let svojega sadnega drevja ni čistil in ga konečno vendar le začne vest peči ter bi rad popravil, kar je zamudil, ta naj pod drevo, katero hoče očistiti, raztegne ruto, tako da bodo vsi odpadki padli na njo, katere naj potem sežge, kajti uprav v tem in pod tem suhim, starim lubom ima vsa mrčesja nesnaga svojo zalego, svoja gnjezda. Ko je drevo do dobrega očiščeno, namazati ali pobeliti se mora z apnom. Vsem onim, katerim sadno drevje ne donša toliko sadu, kolikor se ga sme od drevja navadno pričakovati, priporočamo prav toplo, da odstranijo z drevja ves nepotreben les. Veje ne smejo biti pregoste; imeti morajo dovolj zraka in svetlobe. Istotako je treba skrbeti, da bode debljo čisto in namazano. Pa tudi gnojé naj sadnemu drevju nekaj let zaporedoma. Ako pa vsa navedena sredstva ničesar ne izdajo, potem vendar ni še treba obupati; saj nam še vedno preostaja drevesno pomlajenje. Drevesu namreč lahko pomladimo krono. Na drevesu pustimo samo nekatere glavne veje, ostale pa skrajšamo ter tako prirežemo, da bode ž njih sčasom zopet lepa krona. Veje moramo vedno od spodaj z žago načeti in še le potem od zgoraj prerezati, da se ne odčesnejo. Nastale rane pa moramo gladko porozati s prav ostrim nožem ter jih potem namažati z lesnim katranom ali z drevesnim voskom. „Km.“

Naznanila.

Razprodaja.

Iz zapuščine rajnega čast. gospoda provizorja **Franca Lenc-a na Rudi** se bode potom dražbe razprodala oprava za dve izbi, mnoge lepe knjige itd. Kdaj in kako, pové **Anton Kaplan**, kaplan v **Pliberku**.

Mežnarška služba v Črnceh

se oddá. Prosilec, ki mora biti ob jednem tudi organist, naj se oglasi pri farnem uradu v Črnceh.

C. in k. dvorna **tovarna za orgle**
bratov **RIEGER**
v Krnovem (Jägerndorf)
avstr. Šlezija
izdeluje izvrstne in cene **cerkvene orgle.**

Novo litanije

presv. Srca Jezusovega

s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu se dobivajo v **tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu**. 25 komadov stane 45 kr. (poština 5 kr.); 50 komadov 80 kr. (poština 10 kr.); 100 komadov 1 gld 40 kr. (pošt. 15 kr.).

Matija Planko

v Celovcu, Salmstrasse št. 6.

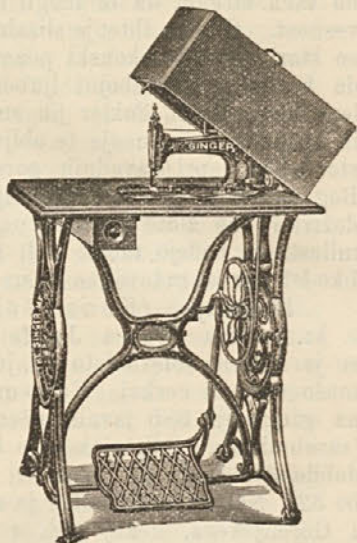
priporoča svojo veliko zalogo

šivalnih strojev

najboljših vrst črevljarjem, krojačem in šiviljam po najnižjih cenah ter je prodaja tudi na obroke. — Dalje ima v zalogi vedno na izbiro

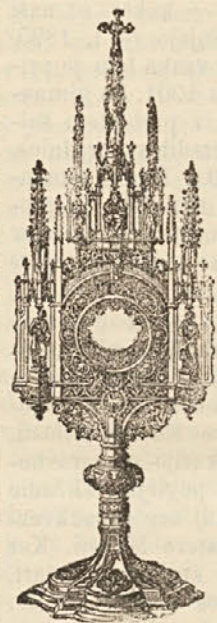
železne blagajnice

raznih velikostij, varne proti ognju in tatovom. — V svoji delavnici popravlja po nizki ceni vsakovrstne šivalne stroje in kolesa.

Služba cerkovnika in organista

je za oddati na **Žihpoljah** poleg Celovca. Prošnje na farni urad Žihpolje.

Častiti duhovščini in cenjenemu občinstvu dovoljujem si naznaniti, da sem v

Fröhlichgasse št. 20.

poleg gostilne „Pri Črncu“ („Zum Mohren“) v Celovcu na novo otvoril

pasarsko in kovinsko delavnico.

Vsled dolgoletne izkušnje morem sam trdno in trpežno izdelovati vsakovrstne cerkvene, kakor tudi druge v mojo stroko spadajoče stvari. Tudi prevzamem pozlačenje v ognju, posrebravanje itd. Poprave se izgotove hitro in po ceni. Naročila od zunaj se točno izvrše.

Za prav mnoga naročila in cenjeni obisk prosi udavi

Anton Baumgartner,

pasar in izdelovatelj kovinskih stvari. Celovec, Fröhlichgasse št. 20.

„Izborna kuharica in v vseh strokah gospodarstva izurjena gospodinja išče službo v kakem župnišču z večjim gospodarstvom katero bi nastopila s 15. avgustom.“

Ponudbe sprejema upravništvo „Mira“.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

➔ Za porabo sadja. Za pridelovanje vina. ➔

Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmogljivost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlinci. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlinci za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najbolj sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznanja pisma se delijo zastonj. — Zastopniki in prekučpi strojev se iščejo.

